

SÕNAJALAÕIS

Gümnaasiumi eesti keele kui teise keele õpik **B2.2**

2. osa

Mare Kitsnik

ÕPIKU ÜLESANNETE VASTUSEID

1. ptk. MAGUS JA SOOLANE

Lk 10 ül 4 a

1. c, 2. b, 3. a, 4. c, 5. c, 6. b, 7. a, 8. b, 9. a

Lk 13 ül 9 a

1. C, 2. B, 3. C, 4. A, 5. C

Lk 14 ül 10 a

1. b, 2. a, c, e, g, 3. a, d, e, h, 4. b

Lk 17 ül 18 b

Kaidi

eelroog: hiidkrevetid roheluses; pearoog: täidetud sealiharullid peekoni, porgandi ja toorjuustuga; (kihiline toorjuustukreem piparkoogiga)

Urmas

eelroog: improvisatsioon kalast; põhiroog: jõulukana ehk täidetud kanarullid punase kapsaga; (magustoitu ei nimetata)

Leelo

eelroog: mahlane suitsukanasalat, põhiroog: kõrvitsapüreesupp, magustoit: toorjuustumaius riivleivaga

Lk 19 ül 22

a

Eesti parim koolikokk

„Kooliköögi jõulueri“

eelroog, pearoog ja magustoit

Finalistid	Jaanika Rist	Ott Tomik	Rasmus Rask	Aaron ja Mattias	punktid kokku
Urmas ja Kersti (Aseri Kool)	17+18+17 =52	16+17+17 =50	17+15+16 =48	16+17+18 =51	201
Kaidi ja Reet (Surju Põhikool)	18+20+18 =56	17+19+18 =54	16+19+15 =50	17+18+19 =54	214
Leelo ja Irina (Palupera Põhikool)	19+20+19 =58	19+18+19 =56	18+20+16 =54	18+19+18 =55	223

b

Aseri kooli koka Urmase toidud

1. Ott 2. Aaron ja Mattias 3. Jaanika 4. Rasmus

Surju kooli koka Kaidi toidud

5. Aaron ja Mattias 6. Ott 7. Jaanika 8. Rasmus

Palupera kooli koka Leelo toidud

9. Rasmus 10. Aaron ja Mattias 11. Jaanika 12. Ott

Lk 21 ül 25 a

1. c, 2. a, 3. c, 4. b, 5. a, 6. b, 7. a, 8. b, 9. a, 10. c, 11. a, 12. b, 13. c, 14. a

Lk 24 ül 31

1. b, 2. b, 3. b, 4. c

Lk 29 ül 39

a

1. **Parim valmistoit – kikerherne-suvikõrvitsasalat** – värskust rõhutav, kaste on juurde pandud, natuke uudne, natuke välismaiseid nüansse, seal on kikerhernest, seal on mõnused idud.
2. **Parim pagaritööde – sepik Pehmik** – lisatud juurvilju (porgand, pastinaak, eestimaine peet, eriti tore, et on pihlakamarju lisatud, pihlakas lisab mõnusa maitsenüansi), lahe nimi on tootel ka, sobib hästi salati kõrvale.
3. **Parim kaste – dipikaste küüslaugu ja oliiviõliga** – hea tekstuur, mõnus kreemine, kõrgem valgusisaldus, mõnus küüslaugumaitse.
4. **Parim piimatööde – skyr** – uuel kujul, joogijogurtina, erineb keefirist, jogurtist, kõikidest muudest piimatoodetest erineva juuretise abil; julge alternatiiv keefiri ja peti austajatele.
5. **Parim kondiitritööde – Gustavi lavendli-kreembrüleetort** – lavendliõiteveega leotatud biskviidil, eestimaised marjad (mustsõstar, punane sõstar, mustikas, mis lisavad mõnusa happesuse), krõmpsuv pähklipralinee, ilus glasuur lavendliga, lavendliõied, *prosecco* toorjuustukreem, täiuslik kooslus, makroonid peal.

c

1. b, 2. a, 3. c, 4. c, 5. b

Lk 30 ül 40

1. Osastavas käändes. Ainsust kasutatakse, kui kirjeldatakse asja, mida ei loendata, nt *osta võid ja juustu, ostsin võid ja juustu*. Mitmus kasutatakse, kui kirjeldatakse asju, mida saab loendada, nt *osta õunu ja küpsiseid, ostsin õunu ja küpsiseid*.
2. Nimetavas, nt *osta üks sai* või omastavas *ostsin ühe saia*.
3. Ainsuse osastavas, nt *osta kaks saia, ostsin kaks saia*.
4. Ainsuse osastavas, nt *purk moosi, mett, koort; lusikatäis võid; 200 grammi vorsti*, või mitmuse osastavas, nt *purk seeni, kurke; 200 grammi komme*.

Lk 31 ül 41

1. Salat sisaldab *kikerherneid, porgandit, tomatit, sojauba, spinatit, suvikõrvitsat, kõrvitsaseemneid, oliiviõli, veiniäädikat*
2. Sepik Pehmik sisaldab *nisutäisterajahu, vett, oajahu, pastinaaki, porgandit, punapeeti, õunasiirupit, rapsiõli, pihlakaid, valgeid mooniseemneid, pärimi, soola*.
3. Dipikaste sisaldab *küüslauku, oliiviõli, kohupiimapastat*
4. *Skyr* sisaldab *piima, juuretist*

5. Tort sisaldab rõõska koort, suhkrut, toorjuustu, piima, nisujahu, muna, võid, šokolaadi, marju, sidrunimahla, lavendliõisi, pähkleid, tärklist, želatiini, vanilli, küpsetuspulbrit

Lk 38 ül 52 b

NB! Õpilane võib pakkuda vastuse teises sõnastuses, kuid see peab olema sisult täpne.

1. ansambli August Hunt muusik, 2. treener, 3. atrofeerunud lihastega, kõhn, kõhurasvadega, 4. ta peab tegema trenni plaani järgi ja jälgima toitumiskava, 5. teised muusikud hakkasid küsima, mida ta teeb, 6. muusik Silver Laas, näitleja Kristel Aaslaid, laulja Elina Born, meediategelane ja poliitik Heidi Purga, muusik Robert Vaigla, 7. nad teavad ja tunnevad teda, neil on vajadus oma tervist ja välimust parandada, 8. inimene hakkab oma toitumist jälgima ja kontrollima, 9. süüakse siis, kui kõht on väga tühi, siis tehakse halbu toiduvalikuid, 10. energia läheb kiirelt üles ja kiirelt alla, tekib väsimus ja meeleoluhäired, 11. temaga on julge ja mugav olla, ta motiveerib väga hästi

Lk 39 ül 54

1. võib, 2. võib, tohib, 3. saab, 4. võib, 5. oskab, 6. suudab

Lk 40 ül 57

1. c, 2. b

2. ptk. KASTIST VÄLJA!

Lk 54 ül 12

1. püssirohi, elektripirn; 2. telefon, 3. inimkeel, 4. püssirohi, internet, 5. auto, 6. kirjakeel, internet, 7. antibiootikumid, 8. auto, 9. ratas, 10. internet, 11. mobiiltelefon, 12. kino

Lk 61 ül 14 a

1. c, 2. b, c, e, 3. c, 4. c

Lk 64 ü18

1. Kui tegevus toimus minevikus ja lauses tegijat ei nimetata.
2. Tegijat ei nimetata, kui a) ei ole teada, kes tegevust teeb, b) ei ole oluline, kes tegevust teeb, c) autor ei taha öelda, kes tegevust teeb.
3. *-ti* või *-di*
4. *-tud*

Lk 65 ü123 a

NB! Õpilane võib pakkuda vastuse teises sõnastuses, kuid see peab olema sisult täpne.

pillimäng – uuenduslikud programmid annavad igale inimesele võimaluse heliloomega tegeleda, samuti suudab leiutis palale sobivad noodid klahvpillil peale mängida

sussid – veerevad alati ise oma kohale tagasi ja ei kao kunagi ära

elektripirn – elektrit pirni valgustamiseks toodetakse koera väljaheitest

korvpall – robotid mängivad korvpalli

käed-jalad – on leiutatud tehisjäsemed, millega saab asendada vigastatud käed või jalad

Lk 66 ü125

1. a, 2. a, 3. c, 4. c

Lk 66 ü126 b

1. Robotite **kasutamine** on muutnud muusika **loomist**, sest kõike pole vaja enam ise teha.
2. Susside **kadumist** pole vaja enam karta, sest nad on võimelised ise oma kohale tagasi veerema.
3. Üks mees tegi koera väljaheitest elektrit. Selle **arendamisega** on veel tööd, kuid pirni **valgustamine** on juba peaaegu võimalik.
4. Robotid saavad juba hakkama nii inimese moodi **liikumisega** kui kala moodi **ujumisega** ja linnu moodi **lendamisega**.
5. Robotite **tantsimist** pole veel väga nauditav vaadata, sest koreograafia võiks olla parem.
6. Vigastatud käte-jalgade **asendamiseks** sobivad uued tehislükkmed väga hästi.

Lk 71 ül 36

1. a, 2. a, 3. a, 4. b, 5. a, 6. c, 7. b, 8. b

Lk 72 ül 37 b

1. Mulle meeldiks teksti ettelugev õpik.
2. Rääkiva riidekapiga võib olla huvitav vestelda.
3. Tahaksin endale laulvat voodit.
4. Iseliikuva rulaga oleks mõnus kooli sõita.
5. Voodi lauldavad laulud on väga lahedad.
6. Täispuhutavat riidekappi on kerge reisile kaasa võtta.
7. Kokkupandava rulaga on võimalik kiiresti sõita.

Lk 72 ül 38 a

A. Laulev voodi

Sooviksin teile täna esitleda meie uut leiutist: erilist voodit.

Miks just meie voodi on nii eriline? Põhjus on lihtne – see on **laulev**!

Miks peaks inimene tahtma endale **laulvat** voodit saada? Aga miks mitte! Kui sul on niisugune voodi, siis ei ole vaja osta muusikakeskust. Voodi oskab juba kõiki laule! Loomulikult peab inimene koos temaga kas kitarri või klaverit mängima, et laulud lihtsalt *a cappella* ei kõlaks. See pole aga vajalik, kui te lihtsalt ilusaid hääli armastate. Muidugi on kõik hääled erinevad ja selle jaoks oleme leiutanud **laulvaid** voodeid muusikažanrite järgi: meil on rokk-, pop-, *r'n'b*-, souli- ja räpivoodid. Räpivoodid on kõige kallimad – on ju räppimine kõige raskem!

Laulev voodi on hea lahendus ka siis, kui teil – kahju küll – sõpru ei ole. Meie voodist saab teile kõige parem sõber! Ta oskab laulda, oskab kuulata ja oskab rääkida ning saab teid alati aidata – ükskõik, kas Elvise tuntud teosega või lihtsalt väikese sõbraliku nõuandega.

Meie voodil on ka väike saladus – mitte keegi ei tea, kuidas ta laulab. Võib-olla olete just teie see inimene, kes selle saladuse avastab.

Kui olete **laulvast** voodist huvitatud, siis kirjutage kohe meie meilile või helistage telefonil 555 555 555!

B. Iseliikuv lamp

Tere päevast, härrad ja proudad!

Täna tahaksin esitleda teile väga kasulikku leiutist – **iseliikuvat** lampi! Te mõtlete, miks seda endale osta? Aga miks mitte?! **Iseliikuvast** lambist on kõigile kasu! Näiteks tahaksite lugeda, toas on pime ja püsti ei viitsi tõusta. Mida teha? Saate kohe

abi **iseliikuv**alt lambilt! **Iseliikuvat** lampi on väga lihtne ja mugav kasutada. Lamp hakkab tööle, kui ütlete: „Tule, lamp!“ Ta tuleb kohe ja hakkab põlema.

Iseliikuva lambi mudelid on mitmesuguse disainiga. Värvid, vorm, suurus – kõik võib olla muudetav! Ja hind ... Ainult 150 eurot ja olete imelise **iseliikuva** lambi omanik! Kui mõtlete, et hind on liiga kõrge, siis arvestage, et mitte igaüks ei peagi suutma endale **iseliikuvat** lampi lubada. **Iseliikuv** lamp on moodne ja prestiižne ning näitab teie klassi. Seda lampi te ei osta tavalisest supermarketist. Kui soovite **iseliikuvat** lampi tellida – ja me teame, et te soovite –, helistage kiiresti!

C. Täispuhutav riidekapp

Täispuhutav riidekapp – eestisoomlaste parim sõber!

Eestis on hulk soomlasi, kes siin õpivad või töötavad. Neil on vahel rahaliselt päris raske, sest kahe maa vahet sõitmine on üsna kulukas. Mõlemal pool peab olema ka korter või vähemalt sõber, kelle juures elada. Oleme tähele pannud, et riidekapid on eestisoomlaste elus väga olulised asjad, aga neid on raske pidevalt üle lahe vedada. Aga nüüd on meil teile pakkuda lahendus – ja see on **täispuhutav** riidekapp!

Täispuhutava riidekapi saab panna oma kohvrissi ja sõita siis sellega Soome ja tagasi väga mõnusalt. Kohapeal saab kapi paari minutiga täis puhuda ja kasutada nagu täiesti tavalist riidekappi. Ja kui on jälle käes aeg asukohta vahetada, saab **täispuhutavast** riidekapist õhu ilma probleemideta välja lasta. Meie **täispuhutavat** riidekappi võib täis puhuda lõpmatu arv kordi. Ja kui teie elu lõpuks stabiliseerub, võite **täispuhutava** riidekapi visata biojätmetesse. Seal saab see uuesti mullaks ja annab võimaluse luua uusi suurepäraseid leiutisi.

Lisaks kõigele on **täispuhutava** riidekapi hind kõigest 25 eurot! See hind kehtib aga vaid Eesti ID-kaardi omanikele. Teistele maksab kapp 75 eurot. Riidekapi värv on sinivalge, kui õhutemperatuur on alla kahekümne kraadi, ja sinimustvalge, kui temperatuur on soojem. Ostke ja nautige!

D. Rääkiv koolikott

Rääkiv koolikott on väga kasulik ja oluline toode. Selles kotis saab otse loomulikult hoida oma õpikuid ja vihikuid. Samal ajal võib **rääkivat** koolikotti pidada oma sõbraks, kellega saab soovi korral kohe juttu ajada.

See kott on asendamatu abimees ka kontrolltöö ajal. On vaja ainult kummarduda rääkivale kotile lähemale ja ta ütleb sulle õpikust kohe vajaliku vastuse. Ära ainult unusta helitugevust reguleerida! ☺

Kui soovid **rääkiva** kotiga muljeid vahetada mõne põneva raamatu üle, siis pane see raamat lihtsalt õhtul **rääkivasse** kotti ja hommikul on kott aruteluks valmis.

Rääkival koolikotil on eri mudelid (nt eri värvi ja suurusega, mees- või naishäälega). Võimalus on omandada ka lisafunktsioon – vaidluse väljalülitamine.

Eripakkumine! Kui ostad täna ühe **rääkiva** koti, saad teise tasuta kaasa. Kaubad on täiesti korras, lihtsalt laos on liiga lärmakas!

Lk 78 ül 46

1. b, 2. a, 3. c, 4. b, 5. c, 6. a, 7. b

Lk 80 ül 50 a

1. b, 2. c, 3. a, 4. c, 5. a, 6. c, 7. a

Lk 82 ül 54

1. c, 2. a, 3. a, 4. a

3. ptk. KES ON KÕIGE TARGEM?

Lk 87 ül 3 b

1. Sest inerts hoiab asju paigal.
2. Kehad püüavad oma liikumisolekut säilitada. Kui kehad seisavad paigal, siis kui vähegi võimalik, nad jäävad paigale.
3. Jah, kui teha seda kiiresti, siis jäävad teised esemed inerts mõjul paigale.

Lk 88 ül 4 a

NB! Õpilane võib pakkuda vastuse teises sõnastuses, kuid see peab olema sisult täpne.

1. Kui asjad seisavad paigal, siis kui vähegi võimalik, siis nad jäävad paigale.
2. Kui tõmmata paber pildi alt ära aeglaselt, siis tuleb pilt kaasa.
3. Kui tõmmata paber pildi alt ära kiiresti, siis ei tule pilt kaasa, vaid jääb paigale.
4. Muna kukub kiiresti klaasi, sest muna hoiab paigal inerts ja topsi kukub ta raskusjõu mõjul.
5. Kui keerutada vett täis klaasi hooga ringi, siis ei voola vesi klaasist välja.
6. Vesi ei voola klaasist välja, sest hoo mõjul tahab ta liikuda otse, kuid Viktoria sunnib ta liikuma ringjooneliselt.
7. Kui laudlina laualt ära tõmmata, jäävad nõud ja söögiriistad paigale, sest neid mõjutab inerts.

Lk 90 ü1 10

a

15 inimest pääsevad „Rakett 69“ saatesse; 10 aastat on juba toimunud „Rakett 69“ saated, 30 inimest osaleb teaduslabürindi voorus, 4 ülesannet on teaduslabürindis vaja lahendada, 3 minutit on iga ülesande lahendamiseks

c

Heli Lukner, Tartu Ülikooli füüsikalise optika vanemteadur

Aigar Vaigu, Eesti Metroloogia keskasutuse tegevjuht

Riin Tamm, Tartu Ülikooli teaduskooli direktor

Taavi Kotka, rahvusvaheline IT-ettevõtja, tüdrukute tehnikakooli algataja ja E-Eesti eestvedaja

Lk 91 ü1 11 a

1. Kangkaal demonstreerib mehaanika kuldreeglit: niipalju kui võidame jõus, kaotame tee pikkuses. See tähendab, et kui korrutada jõu õlg ehk kaugus kaalu keskpunktist kinnituspunktini raskusega, siis mõlemal pool peab tulema sama summa.
2. Üks võimalus loomi määrata on hammaste järgi. Kõik need neli loomad on eri toitumusega ja seetõttu on nende hambad erinevad. Kiskjatel on suured lõikehambad. Allasuunatud ja teravad kihvad on ainult rebasel. Metsseal on ka kihvad, aga need on suunatud rohkem külgedele või üles. Põder kuulub mäletsejate hulka ja neil algavad hambad üsna tagant. Siilil on väikesed teravatipulised hambad, millega on hea putukaid krõbistada.
3. Argoon on õige vastus. See on vääriskaas ja ei reageeri teiste ainetega. Kui lasta anumasse vääriskaasi, siis tõrjub see hapniku välja ja selles ei saa midagi põleda. Argoon on õhust raskem, ta vajub anuma põhja ja kustutab leegi.
4. See on tuttav ümbrikuülesanne, kus tuleb joonistada ümbrik, pliiatsit paberilt tõstmata. Tuleb alustada saarest, millel on paaritu arv sildasid. Kõik muud saared viivad tupikusse.

Lk 92 ü1 13 b

1. Jah, nad jooksevad ja üritavad ülesandeid väga kiiresti ja hästi lahendada.
2. Ei, saates öeldakse, et võistlejates tekib korralik segadus, sest koljude suurused on muudetud ühesuuruseks.
3. Ei, paljud noored teavad seda vastust kohe.
4. Jah, see on mehaanika kuldreegel.
5. Ei. Koljude suurused on muudetud ühesuguseks ja seega ei ole silmade suurusi mõtet võrrelda.

6. Ei, heelium ei sütti ega plahvata.
7. Jah. See on nagu ülesanne, kus palutakse joonistada ümbrik ühe joonega, nii et pliiatsit paberilt ei tõsta.
8. Jah. Siin ei aita ainult ära õpitud teadmistest, vaid on suuta kohaneda olukorraga ja kasutada loogikat.
9. Ei. Muidugi tuleb see kasuks, kuid see ei ole peamine tingimus, mis aitab siin edukas olla.

Lk 92 ül 14 b

3. bioloogia küsimus
4. riputada kõik raskused üksteise alla kangi keskele
5. otsitakse sarvi, ei saada aru, et tegemist on koljuga
6. valitakse heelium, aga see on õhust kergem; kasutatakse propaani, mis teeb aga pauku; kasutatakse hapnikku, mis aga soodustab põlemist
7. saarest, millel on paaritu arv sildasid

Lk 93 ül 15 c

Stein-Marten: teaduslabürindis ma küll osaleda ei saanud, kuid kindlasti järgmistes saadetes näitan, et ma kuulun siia „Raketi“ pardale

Ott-Kaarel: see annab mulle ainult kindlust, et ma tõesti võidan selle saate ära

Laura: suudan pingelises olukorras kiiresti reageerida

Uku Andreas: minu suur soov on lahendada jätkusuutliku energeetika probleem, selleks võidan ma „Rakett 69“

Riko: minusuguse energiaga inimesi on „Raketti“ veel juurde vaja

Kaur: tugev külg on minul geomeetria ja visualiseerimine

Helena: tahan ehitada robotit, mis ookeani puhastaks

Toomas: kõige suurem saavutus on see, et ma võitsin Euroopa statistikaolümpiaadi

Liis: ma muidugi ei saa oma õest kehvem olla

Vootele: tulevikus ma tahaksin tegeleda päris teadustööga ning ka teaduse populariseerimisega

Darja: minu kodus Ida-Virumaal on väga lähedaid õpetajaid, väga lähedaid õpilasi ja väga suur potentsiaal

Ilona: ma olen 17 ja ma õpin Tartu ülikoolis

Siim: ma olen ideede genereerija

Saale: mu lemmikprojektiks teaduses on putukate kasvatamine

Kaarel: mu lapsepõlveunistus sai täidetud

Lk 97 ül 23 b

1. Lahendatakse kaks ülesannet. Võistkond, mis ei võida kumbagi ülesannet, on kaotaja. Kui üks võistkond võidab mõlemad ülesanded, määravad nemad, kumb ülejäänud võistkondadest läheb lõppmängu. Kaotaja võistkonna liikmetest kaks võistlevad omavahel lõppmängus – lahendavad veel ühe ülesande. Lõppmängu kaotaja langeb saatest välja.

2. **Punased** – Riko, sest tal on kogemuste pagas, mille abil ta suudab leida inimestes potentsiaali ja seda rakendada, ta on energiline ja oskab enda hästi väljendada.

Sinised – Siim, sest ta on ideede generaator, talle tuleb palju ideid kõigi asjade kohta; tema vastu on siniste tiimis kõige rohkem usaldust.

Rohelised – Ott-Kaarel, sest ta on mänginud 14 aastat jalgpalli ja on oma firmas finantsjuht, ta suudab väga hästi mängida meeskonnamängu, leida inimestes potentsiaali ja neid rakendada; ta on õpilasfirma juht ja kaaslased usuvad, et ta suudab neid hästi juhtida.

Lk 97 ül 24 a

1. Ülesandes tuli on ühtse meeskonnana juhtida ralliauto läbi takistusraja, purustada kõik teele jäävad õhupallid ning juhtida auto algusesse tagasi. Kapten on piloot ja teised võistlejad istuvad rallitoolides. Võistkonna kapten näeb, kuhu auto läheb, ülejäänud mängijad istuvad täielikus pimeduses. Iga meeskonnaliige juhib üht funktsiooni: üks annab gaasi, üks vahetab käike, üks pöörab rooli paremale, üks vasakule. Võidab meeskond, kes toob kõige kiiremini auto raja algusesse tagasi.

2. **Punased** – alguses segadus, siis saavad aru, mis toimub; Stein hakkab abikapteniks, sest tema on peale Riko ainuke, kes on varem autot juhtinud; ta kordab Riko käsklusi üle ja selgitab, mida teha; kõik liikmed teevad kogu aeg kõik koos samu asju. Kõik sujub, aga lõpus ei saa nad rajalt välja, vaid auto läheb mitu korda kummuli.

Sinised – Siim on sarnast ülesannet teinud; ta hakkab andma juhtnõore ja meeskond teeb kindlaks, kes mis funktsiooni täidab; see võtab aega; kapten annab kindlaid käsklusi, liikmed täidavad neid; Siim ütleb kogu aeg „Stopp!“ ja see annab tegevusele rütmi; kõik sujub.

Rohelised – keegi ei näe midagi ega saa midagi aru; siis saadakse aru, et kõigil on oma roll ja proovitakse aru saada, kes mida teeb; on segadus ja läheb palju aega; lõpuks õpatakse sõitma ja kapten hakkab juhtima; kõik läheb hästi.

3. Sinised: 13.23; Punased: 14.08; Rohelised: 14.16

Lk 101 ül 33

1. a, 2. c, 3. a

Lk 104 ü1 40

1. b, 2. b, 3. c, 4. a